

VIDEO, ARA

Ara i aquí, en parlar de vídeo hom creu que es tracta d'una cosa mol llunyana de la que tan sols s'en fa esment per voluntat d'uns quants "vídeo-ferits".

De segur, que gran quantitat d'interessats pel món de la comunicació i sobretot els més "enterados", es qüestionen per què ara el vídeo, per què correm darrera l'últim avenç de la tecnologia; en definitiva, molts es pregunten si és que no volem anar maxxa de pressa.

Aquesta actitud d'estar a veure a venir, que podríem considerar com de recepció activa, malauradament es converteix, quasi sempre, amb el "tant-se-m'en-fotisme" que ha donat i dona a casa - nostra uns pèssims resultats, sobre tot quan a la pretesa posició d'avantatge -la del veure a venir- no l'acompanya una mínima l'anàlisi real de la situació i dels seus condicionaments. Amb l'aggravant de que bona part dels "auto-despenjats" d'un problema no ho són per la complexitat del mateix, sinò permancances a l'hora de calibrar el fenomen, per allò de que "ja en hi ha prou", o per creure que és convenient estar-ne fora, com aquells que opten, en abordar el problema de l'electrodomesticació dels medis audiovisuals, per no veure la "tele".

La imposició de noves tecnologies comunicatives és una realitat abassegadora que forma part de la dinàmica de l'àudio-vi-sualització dels mitjans, que tots veiem i escoltem, que tots palpem. Està molt clar que hem passat -que estem passant- d'un període dominat per la comunicació de la transportació a un altre dominat per la comunicació de la informació. Fixeu-vos sinó, quines són, ara per ara, les companyies capdabanteres ~~del~~ del món occidental (de l'electrònica, la cibernetica.....), i quines ho eren fa vint anys (de la construcció, d'autòmobils, del transport aeri.....). En aquest nou període, el vídeo hi juga, amb tota seguretat, un paper.

El vídeo, fruit directe de la televisió, dona una certa opció

alliberadora enfront l'omnipresència de la seva mare(en segons quins moments i indrets).Jo sóc dels que creuen que ens hem d'agafar -ara que encara és possible - a les implicacions de tipus personal i petits comunitària que el mitjà possibilita;per una part,com a caracterització tecnològica,i per un altre,com a component provisional de les diverses deficiències en la practica del vídeo a casa nostra:manca de perspectiva històrica,poc control per part del sistema/sistemes, reducte de sectors semi o auto marginats.....

Juguet familiar,entreteniment col.lectiu,medi artístic,vehicle tecnològic de les televisions.....,l'enregistrament i/o reproducció i/o manipulació de imatges i sons per procediments magnètics de forma simultànea i sincronica,és aquí.Compte!,creure que el vídeo tan sols és un esglao més en la calvalcada dels invents alienadors per a l'electrdomesticació,és tant com el no considerar que en la comunicació humana estem accedint a una nova cultura diferenciada de les precedents i a la que podem nomenar cultura de l'instant.

Antoni MERCADER,maig 1980.Text redactat amb motiu de les primeres manifestacions vídeo al Pais Valencià.

PER UNA FILOSOFIA DEL VIDEO.

El video, penso, no és quelcom neutral. Ni en la seva dimensió més estrictament tecnològica d'eina electromagnètica de gravació-i/o reproducció-/. manipulació d'imatges i sons, ni molt menys encara en el seu possible nivell de medi de comunicació-i/o creació autònoma.

Es ben cert que té algunes característiques específiques. poques, que d'un cantó l'encarrilen cap unes direccions determinades i d'un altre l'allunyen d'unes altres aiximateix concretes; això, però, no implica tampoc una pre-definició de la seva àrea de treball propi.

El vídeo, doncs, és un mitjà tan dúctil com tots els existents amb anterioritat a la seva invenció: plàstica, escriptura, fotografia, etc. I com aquests realment s'el pot emprar en moltes, variades i fins i tot oposades intencions. Tot depen de la filosofia de base de la que es parteixi.

No obstant aquest fet tan evident, resulta comprensible que sovint es desencadenin processos d'índole antitètica, és a dir, moviments d'apropament instintiu, irracional o com s'en vulgui dir de l'actitud infundada i visceralment optimista, que veuen en determinats recursos la solució de tot. Sense més ni més, i sobre tot si l'útil en qüestió és un instrument mecànic nou i de funcionament més o menys sorprenent per l'època.

D'aquesta manera, per exemple, molts són els que s'encaren amb el vídeo com si ho fessin amb la gran i definitiva solució de tots els mals de la humanitat. Com si es tractés, per tant, d'un element abstracte, asèptic... en una paraula: neutral. Aleshores, lògicament, és quan es desencadena tot un seguit de malentesos i decepcions en cadena, que acaven per establir un panorama general de confusionisme al respecte. La fi del qual acostuma a ésser la profunda incomprensió pel que fa al mitjà/medi en qüestió.

No hi ha res, insisteixo, que sigui neutral, entenent

aquest concepte en el seu sentit de independència, o siga, de carència de qualsevol tipus de lligam. Tot, o si més no aquesta és la meua idea, tot resulta sempre compromés, condicionat i condicionant, connotatiu i implicador. I això des del seu mateix origen, ja que cada model de societat endega, possibilita i crea efectivament només allò que li permet la seva mateixa estructura. I siguin, també es veritat, utillatges que reforçin la línia primada per l'ordre vigent o la vulguin capgirar.

La infraestructura de les relacions de producció, redistribució i treball exerceix una clara pressió sobre l'àmbit dels medis emprats/emprables, en condicionar de la manera més absoluta el panorama global dels recursos imaginables en un moment donat. Així, cap societat imprimeix el mateix sentit a la producció d'eines, d'on el que cadascuna posseeixi una xarxa diferent d'útils i, més encara, esdevingui reàlia a l'assimilació dels propis d'altres societats: i és que, si es modifica el sentit, tipologia i equilibri tècnic, a l'hora resulta també canviat el model de societat. La cosa no pot ésser més sencilla, ja que són precisament les eines el fonament clau de les relacions de feina, de convivència i àdhuc de comunicació.

Així, tornant al tema que aquí ens ocupa de manera primordial, el vídeo és propi del model de societat capitalista avançada, que al cap i a la fi és que l'ha creat. Totes les altres que avui existeixen arreu, els de costum anomenats sistemes primitiu, estatal antic, feudal, etc., només el podran rebutjar si esmantenen fermes en els seus plantejaments: incorporar-lo significa paral·lelament abandonar per sempre més el seu model. Les experiències dutes a terme, a més, no confirmen del tot.

En resum, doncs, cal que prenguem consciència d'aquesta realitat tan sencilla, però massa sovint oblidada o passada per alt: el vídeo correspon a un tipus de societat ben concret, o sia a un -

tipus de concepció de la comunitat social, les connexions interpersonals i col·lectives, el saber, la natura, etc. Més encara, el vídeo el pot simbolitzar com poca d'altres i en la majoria dels seus aspectes essencials. Ara bé, això no vol dir que estigui al seu servei exclusiu, ja que el seu compromís és de potencial doble via: de recolçament i de passada en crisi.

I és que ésser un mitjà propi d'un model social, no comporta cap exigència de subordinació, sinó uns límits d'actuació: que pel que fa al treball, una cosa és la direcció escollida i una altra de ben diferent l'espai de que es disposa.

El vídeo, en conseqüència, presenta una àmplia sèrie de condicionaments, però aquests únicament són d'índole conceptualment: els que delimiten l'on pot moures. Tot l'altre, els components d'intenció, metodologia, etc., roman obert. Es a dir, i parlant clar, la filosofia del vídeo no té perquè ésser d'ajut al model capitalista. L'únic que no not fer és sortir-sen del nivell industrial.

I, és clar, en dir la filosofia, m'estic referint a la ideologia.

En conclusió, doncs, el vídeo ens permet una gama sòpcions de treball bastant ampla, en pro o no del sistema que l'ha impulsat però sempre dins del marc social que en l'actualitat pràcticament controla la totalitat del món.

De neutral, però, no en té res.

Joaquim Dols Rusiñol

València, maig del 1980.